

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. - Broj 3.

Ljubljana,
15. januara
1931.

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon broj 2543 • Račun kod poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku

JANEZ POHARC (Zg. Šiška):

Stari ciljevi — novi putevi

Zivotne prilike menjaju se danas, a time menjaju se i potrebe ljudi. Ono, što je još juče bilo aktuelno već danas nije, a možda će sutra biti već zastarelo i nesavremeno. Ovaj ubrzac tempo promenjivanja čitavog materijalnog i duševnog života naroda posledica je čitavog niza uzroka, t. j. bitanja, koja se pre rata nisu pojavljivala, ali su posle promene političkih i ekonomskih prilika u čitavom svetu tim jače izbila. Ovaj tempo ima u sebi nešto zdravog, jer znači traženje novih, zdravih osnova i tekočina, ali može postati i besciljno lutanje, ako mu se ne postavi cilj. odnosno, ako mu se ne da određeni pravac. Naći taj cilj, odnosno pravac, znači jedan veliki plus jer njim možemo usmeriti put naroda prema boljim prilikama.

Mi ga na sreću imamo, nama ga ne treba istom tražiti, jer se pojavio iz naše sredine kao izraz našeg slovenskog tipa. Dok kod drugih naroda filozofi traže nove pravce i dok se javlja veliki broj raznih teorija i dok kod njih postoji mnogo pokreta, koji rade svaki za sebe — često puta i jedan protiv drugoga, mesto paralelnog i užajamno — kod nas na sreću imamo misao sokolsku, koja je većito mada i savremena, koja nije relativno dobra teorija, nego praktički prokušana pojava. Njezino proučavanje pruža nam toliko odgovora i novih misli, da može udovoljiti i potrebama koje se u doba njenog postanka još nisu javljale. A ima još jedan vrlo važan bene u njoj, a taj je, da njezinu mislu mogu obuhvatiti ne samo jedan pokret — dakle Sokolstvo — nego i sav narodni život cele nacije u svim njegovim granama.

Cilj i pravac dakle, imamo ali iz same sokolske ideje treba naći nove puteve, ako hoćemo ići sa tokom vremena, drugim rečima, treba donekle promeniti primenu same ideje. Praktički uzeto — mi imamo dosadašnju jednostranost preobraziti u svestrano primenjivanje sokolske misli.

Uzmimo prvo telesni, dakle fizički odgoj. Mi vidimo da se pošlo već doista od metoda u prošlim decenijama, da se počelo uporedno sa telovežbom, u strogom smislu te reći — i sa lakom atletikom, sa igrama i nekim granama sporta i da se taj proces razvija dalje — sve to u smislu modernog života te njegovih potreba, a da se pri tome nako nije prešlo iz okvira Tyrša postavljenih smernica telesnog uzgoja. Ovo je bez sumnje dobro jer se stari cilji i pravac zadiralo, ali se je pošlo drugim, novim putem. Ako su dakle prednjaci pošli napred sa tokom vremena — to se ne može reći a istoj meri o našem duševnom uzgoju — o našoj prosveti, jer smo sa retkim iznimkama, ostali na jednom mestu — te skroz ponavljamo sa drugim rečima jedno te isto, bar kod nas. Ali i u tom pogledu treba progresa, treba svestrano, jer suština Tyrševe ideologije

sadržava u sebi toliko novih misli i daje toliko mogućnosti upotrebe, da u njoj treba samo tražiti i stalno razditi kao u neiscrpnom rudniku, koji danomice iz sebe daje dragoceno blago.

Ja mislim — ne treba ostati uvek samo na strogom tumačenju sokojske ideje u njezinoj suštini, nego treba proširiti njezino tumačenje u odnosu sa opštim nacionalnim socijalnim, ekonomskim i drugim prilikama, jer misao sokolska nije bila određena samo izvesnoj grupi ljudi ili nekoj eri, nego čitavom narodu i za sva vremena.

Zbog toga moramo naš prosvetni rad proširiti, jer samo ovim možemo zainteresovati i široku publiku te ju tako približiti našem pokretu, a možemo tim i dobiti potrebnu uticaj i na javni život naroda, da tako možemo sprovesti preporod nacije. Iz sokojske ideje treba da crpemo socijalni osećaj i da u sokojski odgoju unašamo osećaj solidarnosti, koja je potrebna u stručnim društvinama, podjedno treba podvući važnost duhovnog kolektivizma obzirom na savremeno stanje, jer reči »Celota sve — pojedinac ništa« već same odaju čitavi niz tema za predavanja i članke. A ne samo u socijalni život naroda, nego i na ekonomski život možemo proširiti svoj uticaj, vashtavajući naše pripadnike i u ovom pravcu.

Mi vidimo, da se pojavljuju mnoga pitanja na koja možemo lako odgovoriti sa sokojskog gledišta te time uneti u javni život naše ideje, nase osećaje i našu svest.

Ali ne treba ostati samo pri rečima, dakle samo predavanjima i članicima iznositи nove ideje, nego treba i pozitivnim radom praktički primenjivati teoretska razmatranja. Ja sam uveren, da bi nama, poređ postojjećih otseka, bio potreban i jedan socijalni otsek, komu bi na jednoj strani bila zadaca proučavanje savremenih socijalnih misli i težnja, primena sokojske ideje na savremena socijalna pitanja — a na drugoj strani potpomaganje suzbijanja besposlice, uticanje na bolje uređenje ekonomsko, psihičko i fizičko službenih odnosa na osnovu iskustava i rezultata teoretičnog proučavanja. Taj otsek neka bi se osnovao ne samo kod Saveza nego i kod župa i kod jačih društava — osobito kod opštih, koji rade u jakim industrijskim centrima.*

Ja sam ovde opet izneo nekoliko misli i, jednakim kao na moj članak u prvočembarskom broju, želeo bih da i drugi u detaljima iznesu stvarne predloge za praktično izvođenje iznesenog te eventualnu kritiku.

* Takovi otseci postojali su u bivšem Jugoslavenskom Sokolskom Savezu. Trebalo bi sada samo da se ožive i da počnu radom u smislu sokojskog bratstva i socijalne pravde. — Ured.

ka i prednjačica postalo najvažnije i najhitnije. Pravi je sokojski rad bez dovoljnog broja stručnog i idejno usposobljenog prednjaštva nemoguć. Ništa nema lakšega nego osnovati društvo ili četu. Ali jedno i drugo pravilno voditi, očuvati ih na životu i udariti im put napretka, to je teško. I veća šteta bila bi za nas, ako u nalogu osnovano društvo ili četa propane, nego kad društva i čete uposte nebi ni ustanovili. Zašto, to morate uvideti sami, i nije potreba da vam to dotanje tumačim. Ovom školom hteli smo da nadomestim taj nedostatak, koji inače neće biti moguće odmah otstraniti, ipak je time dana prva počinj u najvećoj potrebi.

2. Kada ta škola bude zaključena, vaš rad neće biti završen, već će se kao nastavak te škole održati u vašem praktičnom radu još pola godine, kada ćete u svojim župama i društvinama imati dovoljno prilike da pokažete, što i koliko ste naučili u toj školi. Pošta godine po zaključku škole ćete u odnosnim župama na raspolažanju, da u njima organizujete rad i da po društvinama, kamo će vas župa uputiti, predredujete društvene prednjačke tečajeve, iz kojih će izići vaši pomoćnici za daljnji sokojski rad. Vaša zadaća biće da uzgoyite toliko i toliko sokojskih radenika, čime će biti udovoljeno nužnoj potrebi prednjaštva bar za prvo vreme. Dužnost vaša biće zatim, kada taj rad bude završen, da pomažete na župskim prednjačkim tečajevima. Vaše zadaće sežu dakle, u dugo doba napred.

3. Najvećim delom pripadate učiteljskom staležu, koje po sebi ima prevučnu zadaću da radi među najširim slojevima naroda u pravcu nacionalnog uzgoja u cilju podignuća prosvete našega naroda. Škola ima u našoj državi drugu zadaću, nego što ju učitelju očrtavaju stručne knjige. U narodu treba buditi i trajno očuvati nacionalnu i državnu svest. Treba pozidati bogatstvo njegove duše, uzgajati ga u trezvenosti, skromnosti i poštovanju i u svim ostalim vrlinama i krespostima, kojima treba da se odlikuje naš narod pred svima ostalim. I kako dolazite u neposredan doticaj sa omladinom i roditeljima, vi ste upravo u prvom redu pozvani, da se sa sokojskim radom potpuno posvetite službi naroda i da time u velikoj meri pomognete obistinjenju idealja: Tko Jugosloven — taj Soko!

4. Ova škola udržuje tečajnike, koji su ovamo došli iz svih krajeva naših otadžbine, i ovde u malome vidišim sakupljenu svu Jugoslaviju. U tih šest meseci, budete li u duhu sokojskog bratstva zajednički i složno među sobom radili, također ćete se dobro upoznati, sprijateljiti i sklopiti trajnu vezu dobrih srdaca i iskrenih duša. Upoznaćete sve dobre i loše strane jedan drugoga, odbacićete što je slabo i nadomeštati sa dobrim. U bratskom medusobnom doticaju upoznate vrline i mane onoga dela našega naroda, među kojim ste do sada živeli i radili i time ćete se obogatiti sa spoznajom duše naroda, koja u vama živi i od vas očekuje obogaćenje sa svim idealima veličanstvene sokojske ideje.

Ti razlozi bili su najmerodavniji, da smo nastojali osnovati ovu školu. Ona će vam dati sve, što vam bude trebalo za budući sokojski život. Od vas zahtevamo točno izvršavanje svih dužnosti. Sokolska jednakost u tom pogledu mora da bude neumoljiva vođiteljica svega vašega rada i života! Red i disciplina moraju biti najuzorčiji, jer ćete u tome morati da poučavate najšire sokojske krugove. Nadam se, da niko od nas neće biti prevaren u svojem očekivanju, naprotiv, da će naše namere urođiti najpovoljnijim uspesima.

Hoćemo da ova škola od ovoga trenutka pa do svoga završetka po svojoj organizaciji, po duhu i radu bude najuzornija da bi mogli biti srećni, kada dođe dan njenog uspešnog zaključka, kao što smo danas srećni, kada je otvaramo sa najlepšim nama.

Želim vam zdravije, dobru volju i neiscrpivu marljivost i sve vas bratski pozdravljam. Zdravo!

Pri otvorenju škole u Ljubljani bile su nazočne 43 tečajnice, 1 bolesna i 6 otsutnog. Otvoreno učestvovalo su također sestre predavateljice Bajželjeva, Jugova i Trdinova, koja je tečajnicama protumačila kućni red i upozorila ih, što moraju da tečaj znati. U 9 sati izvršen je lečarski pregled,

† Brat dr. Karel Heller

koji je potrajavao ceo dan. Pregledom je ustanovljeno dobro zdravstveno stanje tečajnika.

U ponedeljak, 12. o. m. u 8 sati izjutra, započela su redovita predavanja.

U Mariboru škola za članove otvorena je, kako smo već napomenuli, istoga dana u 11. sati pre podne, u prostorijama velike učione u kasarni Kralja Petra. Školu polazi 48 učesnika.

Otvorenje prisustvovali su među ostalima delegat Saveza brat dr. R. Fux, dr. Ipavci, kao zastupnik okr. inspektora, sreski načelnik dr. Vrežin, komandant mesta general D. Pavlović, komandant naše podoficirske škole pukovnik Putniković, zastupnik gradskog načelnika magistratni savetnik Rodošev, župski starešina br. dr. M. Kovacic i nastavnički zbor.

Školu je u ime Saveza otvorio brat dr. R. Fux, koji je u lepotu govoru istakao važnost stalnih prednjačkih škola radi razmaha Sokolstva u najširem slojevima naroda i izrazio je svoje veštice zadovoljstvo, da pred sobom vidi

toliki broj učesnika, koji su kao učitelji naroda pripravljeni da žrtvuju svoje duševne i telesne snage na procvat sokojske ideje.

Voditelj škole, župski načelnik br. Mačus, u duljem govoru izložio je značaj škole, koja treba da po državu razrašlji apostole, koji će u duhu Tyrševih ideja voditi i uzgajati narod, naglašujući pri tome, da je red i disciplina preduslov svakog uspešnog rada.

Nadalje je govorio sreski načelnik g. dr. Ipavci, koji je podukao značenje Sokolstva za državu, koje je najveći faktor u jačanju nacionalne misli među narodom. Savetnik g. Rodošev pozdravio je učesnike u ime načelnika grada Maribora, i zaželio im ugodan boravak u jugoslovenskom Mariboru.

Starešina župe br. dr. Kovačić zahtevalo se je na gostoljubivosti kućnom starešini pukovniku br. Putnikoviću, koji je školi dao potrebne prostorije na raspolažanje.

Na predlog br. dr. Fuxa sa otvorenja škole poslan je starešini SKJ, Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, pozdravni telegram.

HRVOJE MACANOVIC (Zagreb II):

Najbolje društvo SKJ

Malo čudan naslov: najbolje društvo. Ali vrlo poznati sadržaj: radi se o formulii, kako da se oceni rad pojedine sokolske jedinice, kako da se oceni rad jedne kokolske čete i jednog sokolskog društva.

Mi se Sokoli u svom redovitom radu, u praksi, često — a u poslednje vreme lakoćom koja zabrinjuje — uđajemo sa stroge i ozbiljne kritike, i zadovoljavamo se takvim »uspesima», radi kojih se nitko pametan nebi smeo radovati ili veseliti.

O zadovoljstvu »publike«, o »sjajnoj« izvršenoj akademiji, o »velikom i oduševljenom« klicanju, o »marljivom i pozravljivom« bratu N. N., onda moramo zabrinuto i ozbiljno da promislimo: kuda nas vidi to »uspesi«?

Ističemo svakom prilikom geslo: ni koristi ni slave! Da — ističemo. Udaramo se u prsa, ali — spomenuti su izveštaji neugodno, neozbiljno i nesokolsko obično hvalisanje! I strogi posmatrač može kroz takvo pretstav-

ROSJAVA-FONSIER ◆ DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ◆ BEOGRAD

Slet čehoslovačkog Sokolstva u Austriji

Cehoslovačka austrijska sokolska župa priredila u danima od 23. do 25. maja 1931. god. u Beču svoj slet. Prvi dan biće posvećen akademiji, drugi zajedničkim sletskim vežbama, treći prepodne razgledavanju grada i izletima u okolinu, popodne zabavi na sletištu, koja će se održavati pod imenom »Slovački dan«. Kod zajedničkih selskih vežba učestvovaće i gosti iz ČSR. Nedelju dana pre sleta biće dani sokolske dece i naraštaja.

Iz poljskog Sokolstva

U Přemyslu premimo je osnivač i dugogodišnji starešina tamošnjeg sokolskog društva br. dr. Leonard Tarrowski. Doživeo je 85 godina, od kojih je više od 50 godina proveo u službi sokolske misli.

Savez poljskog Sokolstva priredio

(Nastavak sa 1. str.)

Ijanje sokolskog rada da dobije savim krvu sliku, izopačenu i za nas neugodnu; kao da su te se sokolske priedbe samo radi onog samodopadnog i preterano optimističkog hvalisanja u izveštajima.

Ako netko ovako radi, onda ne radi sokolski.

O potrebi stroge kritike u Sokolstvu i u sokolskoj praksi pisalo se i u našem listu. Tu iskrasa odmah i pitanje sredstava i svrhe, i njihovo prečesto i pogibeljno zamenjivanje. Ali sve to nije predmet ovog članka, samo uvod.

Radi se o nečem drugom.

Treba naći formulu, način ispitivanja, odrediti zadacu, koja će svima pokazati put, kojim treba i kojim mora da stupa praksa u svakom našem gnezdu, bilo to društvo ili četa.

Načelništvo Saveza i zbor župskih načelnika SKJ, na sednici u Beogradu 6. XII. 1930., raspravljali su ta iptanja. I složili su se u ovome:

Danas u Sokolu kraljevine Jugoslavije povoljniji uslov i otvoreno polje za sokolski rad, Ne vrede više isprike da se ne može raditi! Poteškoće, koje smo ranije morali svaljati, ne mogu da zauzmu onolike razmere. Politička situacija ne koči sokolski rad. Dakle, uspeh i neuspeh leži u nama, u našem radu. I sokolski funkcioneri u ovim povoljnim prilikama imaju i veću odgovornost, i ono, što mogu dati sada, može biti i više i lepo nego ranije. To svi mi osećamo (odatle i tolike »uspele« priedbe i brojni izveštaji).

Osnivaju se brojna nova društva, reorganiziraju dosadašnja i mnogo se radi. A taj rad mora biti sokolski. Znači: telesno, duhovno i duševno uzgajati Jugoslovence, nacionalno i demokratski.

Telesni uzgoj je sredstvo i duhovni i duševnog uzgajanja, i po sokolskom shvanjanju, po Tyrševoj nauci, ne može se ni zamisliti duhovno i duševno uzgajanje, a s njima i nacionalno i demokratsko, bez Sokolane, izvan Sokolane, bez telovežbe i mimo telovežbe. Dakle vežbati i kroz vežbu odgajati i čim bolje, čim savršenije Jugoslovence.

Čim bolje i čim više njih.

Program tehničkog rada 1931. postavljen je potpunoma na tu osnovicu.

Izrađen je minimalni program, koji je obvezatan za sva društva i sve župe SKJ. Program je svestran i nije težak, a dozvoljava učestovanje svih vežbača i svih kategorija.

Jasno je, da se neće moći hvaliti i neće moći da priča o svojim »uspesima« ono sokolsko društvo, koje ne izvrši minimalni program. I mikakvo sakrivanje za akademijama, igrankama, veselicama i sljěnim priredbama, neće moći da ispriča i nadoknadi pogrešku neizvršenog minimalnog programa.

Dakle: najbolje niže ono društvo, koje ne izvrši minimalni program. U tom minimalnom programu propisane su proste vežbe, vežbe na spravama, a velika pažnja posvećena je atletici, plivanju i igri odborci (Volleyball). Dakle, minimalni program sastoji se od pet zadatka: proste vežbe, sprave, atletika, plivanje i odborci.

Za Primorje, za našu primorskiju društva zanimiv je program plivanja. Na sletu primorskih sokolskih župa ove godine biće plivanje obvezatno i deo takmičenja. Ne samo radi toga;

je krajem oktobra 1930. god. u Kragujevcu prva takmičenja muškog naraštaja. Takmičilo se u trčanju na 100 metara, skakanju, bacanju 5 kg teške kugle i u prostim vežbama. Od 1450 postižnjičkih tačaka postiglo je društvo Varsava 1209, Poznanj 1106:5 i Lesno 977. Takmičenja su bila slabu posećena. Mnogo bolju posetu beleže takmičenja dizelnice primorske u Grudziachu, na kojima je učestvovalo 150 članova i 30 članica.

Veoma veliki uspeh imala je četraestnevna savezna škola za prednjaci u Kózlowki. Od 56 učesnika pojavljeno svedodžbu dobilo je njih 55. I malopolska dizelnica (Lavovska) imala je uspeh četraestnevnu školu za prednjake.

Sednica savezne odbora sazvana je u Varšavi za 18. januar 1931.

Slet primorske dizelnice poljskog Sokolstva biće 1931. god. u Gdyni.

Polsko Sokolstvo u Americi prema za ovu godinu svoju četvrti izlet u staru domovinu. Ovoga puta biće posjetoci poljska deca, kojoj američki Poljaci žele pokazati svoju staru domovinu i čar sokolskog života.

plivanje je zanimivo, jer nam u ovoj godini 1931. pokazuje put, koliko će se — verovatno — u buduće razvijati formula najboljeg društva SKJ.

Ove godine uveda se naslov plivača i plivačice SKJ. Dosada nismo imali neku meru, po kojoj bi suditi, da li netko zna ili ne zna plivati. Prepušteno subjektivnom gledaju; znali smo često gledati »plivača«, koji se posle desetak metara praćačnja po vodi zadihan i umoran na granici svoje plivačke vestine malo pa — utapljao. Ali on ipak tvrdi da je plivac!

Sada je plivač SKJ onaj, koji prepliva 50 metara slobodnim načinom u 45 sekundi, a 300 metara u najviše 6 minuta 15 sekunda. Za plivačice 50 metara u 55 sekundi, a 300 metara u 8 minuta. Kad to izvrši pred određenom i priznatom komisijom, onda je plivač, odnosno plivačica SKJ, bez obzira u koju kategoriju pripadnika spada, bilo to deca, naraštaj ili članstvo. To je ispit plivanja, koji se može polagati bilo kada, ali samo pred priznatom komisijom.

Društvo, koje bude imalo najviše ispitanih plivača i plivačica u godini 1931. biće

»najbolje društvo SKJ u plivanju 1931. godine.«

Još nešto: da se otvoriti put tom naslovu i manje brojnim društvinama imate taj naslov i ono društvo, koje bude imalo najbolji i razmerni plivač i broj svih pripadnika! Pa tako će biti najbolje i ono malo društvo, koje će između 60 svojih pripadnika imati 55 plivača i plivačica. To će društvo biti mnogo bolje od društva sa 155 plivača i plivačica, ali koje ima i preko 300 pripadnika!

Eto, u tom smjeru trebalo bi da se razvije opća akcija ispitivanja i određivanja najboljih društava SKJ. Najpre zadati minimalni program, neku granicu, onda ocenjivati društva po razmeru vežbača s kojima tu građevne postigne i broja svih pripadnika. Jer najbolje je ono sokolsko društvo, koje sa najviše svojih pripadnika može da svalda ispitni zadatak. Ti vežbači biće i dobri Sokoli, jer svestrani i skupni način takmičenja traži i savezan i disciplinovan rad i mnogo ljudi bavi za taj sokolski rad, za Sokolstvo.

I s vremenom deliće se društva na ona, koja vrše svoje zadatke i izvršavaju svoj ispit, ispit odgojnog delovanja, i na ona, koja taj ispit ne izvršavaju. Ovim namerama se mnogi pessimisti, a i mnogi komotni naši prednjaci odupiru i tvrde, da to znači standardiziranje rada, da je to uniformiranje i mechaniziranje, da to znači ubijati inicijativu. Iznos i mnogo drugih kičenih razloga. Da, sve se to može desi. Ali samo u jednom slučaju: samo onda, bude li se s minimalnim programom preteravalo, bude li se u tom društvinu preteravalo s radom u tom odgojnom smeru, i ako se bogata i uvek živa sokolska praksa zaustavi na ovom koraku.

A to se tako lako neće dogoditi. Uostalom, meni bi bilo vrlo milo da čekati energično i oduševljeno »pretečavanje« našeg Sokolstva i u odgojnem radu ovakvog oblika.

Do ovog ispitnog takmičenja po minimalnom programu moramo doći i iz ovih logičnih razloga: trebali smo dobre prednjače (a to znači dobro Sokole, kao uzor drugima...) i osnovali smo prednjačke tečajeve, prednjačke ispite, sada već i prednjačke škole. Tvrdimo, da je Sokolstvo narodna

škola, pa stoga želimo da to bude izvrsna škola. Što je prirodnije od ispit i od ocenjivanja i za tu školu. Jasno je, da se leni i nevredni boje ispit u Sokolstvu, baš kao i u svakoj drugoj školi...

Još jedno: ovo nije čitav problem. Kao što su se pojedinim krajevima i u pojedinim župama razvile posebne karakteristike rada, tako su i društva po mogućnostima i po jakosti vrlo različita. Pa sastaviti jedan minimalni program i jedan način ocenjivanja za sve jedinice SKJ ne samo što je vrlo teško, nego nije ni uputno. Takav

program mora da ima više stepena. Posledica: društva i čete prema uspehu na ispitivanju od godine na godinu svrstavaju se u kategorije i određuju im se stepeni programa. Pa kao što na takmičenjima imamo odelenja višeg, srednjeg i nižeg stepena, imaćemo višu, srednju i nižu, pa možda i višestepenu, razdeo društava. Imaćemo dvostruku korist: nastojanje društva i čete da budu najbolji, i nastojanje, da iz nižeg pristupe višem stepenu.

Ovo je svakako jedan od najvažnijih tehničko-organizatornih problema našeg Sokolstva.

M. PANIĆ (Bač, Palnaka):

Uloga žene u Sokolstvu i njen uzgojno-vaspitni utecaj

U poslednje vreme mnogo se piše o vaspitanju naše omladine uopšte i o t. zv. »raskrasnici« na kojima se po nekad nalaze svi oni, koji žele uputiti našu omladinu na čvrstu sokolsku stanu te napojiti ju na čistom izvoru Sokolstva, kako bi — tako vaspitana — poslužila na korist svome narodu.

Uloga žene u našem Sokolstvu, pored škole i učiteljstva, takođe je vrlo važna.

Naša žena kao majka, prvi je vaspitanac naše omladine, a sokolski uzgojena imala bi velik i snažan utecaj na našu decu, te bi se tako kod naše omladine, već u najranijem detinjstvu postavio i izgradio onaj čvrsti sokolski temelj, koji bi docnije bio od velike važnosti po razvijat našega Sokolstva.

Ali mi znamo i to, da u našim sokolskim redovima imamo došta malen broj Sokolica i da bi se isti trebalo udeseterostručiti, pa tek tada intenzivno poraditi na postignuću stvarno-ga uspeha i željenog cilja.

Zato, sestre, gore glave! Proširimo naše redove i vršimo sa izdržljivošću, predano i bez predrasuda našu svetu dužnost u Sokolstvu!

Pored škole i učiteljstva, i mi smo još glavni činioce kod vaspitanja naše omladine u sokolskom duhu i ne smemo ostati raznodušno po strani, nego moramo uzeti vidnoga učešća u opštem sokolskom pokretu, a naročito one sestre, koje imaju sposobnosti, ljubavi i volje za takav rad.

Rekoh pre, bez predrasuda i tu mislim o onome delu našeg inteligentnog i školovanog ženstva, koje (nije

retka pojava — a čest iznimka) poštećeno misli, da mu nije mesto u našim redovima.

Nas narod je vrlo lepo rekao: »Ne stoji kuća na zemlji, nego na ženi, pa tako i naša zajednička kuća, naša draga otadžbina, stoji i na našim ledima, sestre Sokolice!«

Onako, kako nam budu vaspitane žene, tako će nam biti i društvo, takav narod, takovo pokolenje. A naše Sokolstvo ne isključuje ženu, ono podjednako vaspitava te i ženi pruža mogućnost da, pored fizičkog uzgoja, probudi i do savršenstva razvije sve one lepe sokolske vrline, koje treba — ali ištinski — da krase svaku našu sestruru, našu Sokolicu.

Vaspitavajući tako same sebe, pogodno ćemo uticati na druge, jer dobrim primerom vazda moramo prednjačiti našim mlađima, našem naraštaju i deci.

Njihove nežne dušice tako su prilagodljive svemu što je lepo i dobro i mišljenja sam, da naša žena — bila ona inteligentna, t. j. iz »viših krugova« ili radnica — ne može poželeti ni u životu za sebe naći plemenitijeg i lepšeg poziva od negovanja i uzgajanja tog nežnog cveća u našem Sokolstvu.

Zbog toga, sestre, odbaćimo od sebe odlučno one loše i rdaye strane, koje nisu dostojne žene i koje ju vode strampoticom — i često puta čine nesrećnom u životu — a prihvatinimo se najdušnije našeg časnog rada u Sokolstvu, te ćemo se tako, kao prave Sokolice, odužiti svojim delom otadžbini i svome narodu.

DUŠAN M. BOGUNOVIĆ (Zagreb):

Sokolska misao, učiteljstvo i narodna škola

Sokolska i školska misao, učiteljstvo i sokolski radnici, pripadnici Sokolstva i pripadnici narodne škole — to su pojamovi, koji se vežu ideološki, organizatorski i lično.

Ideološki se vežu zato, jer i jedna i druga ustanova i to škola prema zakonu za osnovne i narodne škole od 5. decembra 1929. imu za zadatku, da nastavom i vaspitanjem u duhu državnog i narodnog jedinstva i verske trpežnosti sprema učenike za moralne, odane i aktivne članove državne, narodne i društvene zajednice. Zakonom o osnivanju Sokola kraljevine Jugoslavije od 5. decembra 1929. g. i Statutom o organizaciji i poslovanju Sokola kraljevine Jugoslavije od 14. februara 1930. godine Soko ima cilj: da podiže telesno zdrave, moralno jačke i nacionalno svesne državljane kraljevine Jugoslavije. Ovaj cilj postiže se uporednim vaspitanjem tela i duše po Tyrševom sokolskom sistemu, udomačenom u našem narodu.

Kako se iz gornjih citata ovih Zakona i Statuta vidi, nema razlike u cilju vaspitanja naroda, stavljenim po ovim zakonima. Ne samo sada, već i pre zakona, t. j. u doba postanka Jugoslavenskog Sokolstva I. i II. Sokolski Sabor naglasili su zajednički cilj Sokolstva i škole, u pravcu naročnog državnog života, a naročito dodirnu naše slike s oboj organizacije u predmetu telesnog vežbanja deteta po sokolskom sistemu, koga je končno pomenuti školski zakon u glavi IV. nastave, jer se kao 14. i nastavni predmet određuje »telesna vežba po sokolskom sistemu«. Pojasnjuje da je to vaspitanje na zaključku za članove Soka, kao i naročito sa sokolskom ideologijom i Tyrševim sokolskim sistemom, potrebnim, kako za izvođenje obavezne i opšte i telesne nastave i vaspitanja kod dece u školi, tako i radi opštih rada na narodnom prosvećivanju. Ovo naredenje Ministarstva prosveće, određeno za osnovnu nastavu, O. N. Br. 87.082 od 25. novembra 1930. godine, gde se nareduje, da se učiteljstvo u najkratčem vremenu upozna sa Zakonom o osnivanju Sokola kraljevine Jugoslavije, sa Statutom o organizaciji i njegovom poslovanju i Uredbom o olakšicama u pogledu obaveze služenja u kadru za članove Sokola, kao i naročito sa sokolskom ideologijom i Tyrševim sokolskim sistemom, da se učiteljstvo u najkratčem vremenu upozna sa Zakonom o osnivanju Sokola kraljevine Jugoslavije, sa Statutom o organizaciji i njegovom poslovanju i Uredbom o olakšicama u pogledu obaveze služenja u kadru za članove Sokola,

sljedeći biće »Kako treba sokolski raditi u srednjim školama«, koja sva tri zajedno sa člankom »Škola, vojska i selo u svetu sokolske ideologije i organizacije« (izšao u »Sokolskom Glasniku I. XII. 1930.) čine jednu celinu — školsko pitanje u Sokolstvu.

Sastavni deo toga je i predlog zakona o fizičkom vaspitanju, koji je primljen na skupštini Društva nastavnika gimnastike 1929. g. i koji predviđa u Ministarstvu prosvete posebni ideo za sokolsko vaspitanje školske omladine od osnovne preko srednje škole pa do univerziteta. Bilo bi svačakovo potrebno, da o tome izraze svoje mišljenje pretstavnici Sokolstva i učiteljstva, jer je ovo danas jedno od najvažnijih pitanja.

Samo onaj pokret i ona ideja, koja

ALJA H. PASIĆ (Avtovac):

Sokolstvo na selu i zadrugarsivo

Da je Sokolstvo, obzirom na svoj cilj, jedino sposobno da naš narod dovede do sreće i blagostanja i da ga uvrsti u red ostalih naprednih naroda, dokazano je dosadašnjim radom i priznanjem svih onih, koji to iskreno žele.

Sokolski rad, specijalno na opštem podizanju našega sela, već do sada pokazuje lepe plodove naročito u našoj Hercegovini. Sadanje Sokolstvo u Hercegovini nije više ono Sokolstvo, oko koga se okupljalo samo iz ličnog zadovoljstva i iz naklonosti prema sokolskim vrlinama i u cilju manifestovanja Jugoslovenstva i Slovenstva. Danas je Sokolstvo u Hercegovini narodna duša, bez koje se ne živi, jer ono, pored svog određenog programa — fizičkog, moralnog i nacionalnog vaspitanja — podiže narod i ekonomski.

Mi znamo, da je danas sva brigina, koji žele da svoj narod u svakom pogledu unaprede, na prvom mestu ta, da selo što bolje ekonomski podigne, stoga i mi Sokoli, pored našeg rada na telesnom, moralnom i nacionalnom vaspitanju našega naroda — treba najozbiljnije da poradimo, da osvestimo naše selo i poboljšamo njeno ekonomsko stanje.

Sokolska župa Mostar, a poglavito njezin starosta brat Čedo Milić, svim silama nastoji i radi na gospodarskom podignuću našega sela. Ona se stara, da svaki član sokolske čete posadi godišnje bar jednu voćku, da posjeće i poboljša seće repe, kukuruž i ostalog, da modernizuje gnijenje, da obrađuje svoju zemlju kako treba i da uopšte unapredi poljoprivrednu. I u tome uspeva, blagodareći požrtvovnom i istrajnom radu pojedinih sokolskih radnika u župi i po društima. Župa nastoji, da svaka četa osnuje svoj hambar, u koji svaki član čete ostavlja od 10 kg pa dalje godišnje žita, tako da se u nerodnim godinama — koje u Hercegovini nisu retke — nade za seme i time izbegne svaka propast slabo stojecih pojedinaca. Pored toga, župa se brine, da se i higijensko stanje sela poboljša, te vodi i o tome računa, koliko je koji član napravio pljuvaonica i nužnika i koliko je okrećio kuću.

Kako rekoh, u tome se uspelo i uspeva, ali mi treba da krenemo i da lje i da svojim neumornim i istrajnim radom otvorimo oči našem seljaku, da ga uputimo srećnijem i boljem gospodarskom životu i njegovom stalnom napretku.

Naš uzvišeni vladar Nj. Vel. Kralj i Njegova vlast obilježno se bave svim ovim pitanjima i posvećuju im najve-

ću u doba, kada se prelazi iz Jugoslovenstva rečima u Jugoslovenstvo dela obratiti svu svoju pažnju i rad deci današnje Jugoslavije — Jugoslovenstva, taj će pokret i te ideje imati uz sebe budući jugoslovenski narod.

Zato obratimo svoje poglede, težnje i rad sokolskoj deci, jer svu mi od današnjice nosimo mnogo iz prošlosti, a da potpuno dodu do izražaja današnji idealni, zato su potrebna deca današnjice, a ljubiću budućnost.

Dva su faktora, koja su pozvana da to učine: škola i Sokolstvo, sokolski radnici i učiteljstvo.

I zato je potrebiti zajednički rad, veza i sve ono ostalo s tim u vezi, što će Sokolstvo doneti dobro, a školi učiteljstvo neće uzeti slobodu.

svakom novo osnovanom društvu ili četni, da li je sposobno za samostalan život i da li ima sve uvete za: 1. tehnički, 2. organizatorski, 3. administrativni rad.

Ukuća li se kod pojedinog društva ili čete manjkavosti bilo na kojem polju gore navedenog rada, treba točno opisati uzroke ovom nedostatku.

Ovaj zaključak izvršnog odbora shvatite najozbiljnije i odgovorite najsavescnije neopozivo do 1. februara o. g., jer u protivnom slučaju davanja netačnih podataka Savez će na trošak dotične župe izaslati superreviziju, kako bi došao do stvarne spoznaje faktičnog stanja.

Novi banovi

Ukazom Nj. Vel. Kralja umirovljeni su dr. Josip Šilović, ban Savske banovine; Krsta Smiljanić, ban Zetske banovine i Đorđe Nestorović, ban Moravske banovine. Umirovljeni banovi odlikovani su redom Jugoslovenske krune I. stepena i postavljeni za članove Vrhovnog zakonodavnog saveta.

Na mesto umirovlenih banova postavljeni su: za bana Zetske banovine bivši ministar dr. Uroš Krulj, za bana Savske banovine bivši prvi pomoćnik Ministarstva unutrašnjih dela dr. Ivo Perović, za bana Moravske banovine Jeremija Živanović, bivši rektor više pedagoške škole u Beogradu.

Sprovod maršala Joffrea

Maršala Joffrea na njegovom poslednjem putu ispratila je Francuska na najveličanstveniji način. Na ulicama Pariza, kuda je prolazio sprovod, prema izvestajima policijskih vlasti, bilo je preko 1.500.000 duša. Zašto ovaj put je bio takmičen? Pošto je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Maršala Joffrea na njegovom poslednjem putu ispratila je Francuska na najveličanstveniji način. Na ulicama Pariza, kuda je prolazio sprovod, prema izvestajima policijskih vlasti, bilo je preko 1.500.000 duša. Zašto ovaj put je bio takmičen?

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joffrea je u sruhu svu svoju dijvidendu od Agrarne banke.

Na mesto maršala Joff

kod dizanja zavese za prvu tačku.
1. Očenašek-Katejovec: »Veslači«; vežbala muška deca do 8 godina dosta skladno.

2. Ženska deca izvela su sastav sestre M. Vojnović: »Igre« na muziku od Pospišila. Dopadljiva tačka radi sa mih učenika i njihovih odela.

3. Muška deca (starija) u sastavu br. Ristića izvela su »Strelce«. Sastav je obična kombinacija odsečnih pokreta, bez naročitog sistema povezanih sa minimalnom gimnastičkom vrednošću. Izvedba zadovoljavajuća.

4. Muški naraštaj izveo je sastav br. C. Primožića: »Petica«. Odljeno vežbana i izvedena tačka, sa stanovitom gimnastičkom vrednošću. Naražljivo je samo, koji su razlozi rukovodili autora, da 5 vežbača — koliko je svega vežbalo — obuće u 3 različita vežbačka dela. Ne vide se razlozi za ovo šarenilo, koje nije baš tako lepo izgledalo. Vežba se završava sa slovom »A« koju vežbači izvode u ležećem položaju na zemlji, što izaziva buru oduševljenja.

5. Druga grupa članova izvela je simboličnu kompoziciju br. C. Deva »Primorac«, uz primorske narodne motive. Kompozicija simbolički vrlo dobro zamišljena i izvedena, no mestično se primećivda stanovita praznina u odnosu vežbe spram muzike. Bilo je mnogo izdržanja u »stojevinama«, a koji nisu bili bezprekorno izvedeni. Ipak se vidi, da su vežbači uložili dosta truda i volje kod uvežbavanja, pa su stoga i bili obilno nagrađeni aplauzom.

6. Čehoslovačka grupa članova i članica u svojim veoma lepim i slikovitim narodnim odelima izveli su veoma lepo »Moravsku besedu«.

7. Članovi na visokom razboju izveli su dve zajedničke i jednu slobodnu vežbu. Načelnik društva bolje bi uradio da je odelenje sastavio od 6, a ne od 8 vežbača, jer su dvojica bili veoma slabi za nastup na jednoj akademiji.

demiji; pa je to bilo na štetu celokupnog utiska, koji je ostavljen na gledaoca.

8. Muški naraštaj izveo je sastav br. M. Jeftimijadesa »Dvadesetica«, koji je ostavio bolji utisak množinom izvedača i skladnošću izvedbe, nego svojom stvarnom vrednošću.

9. Ženski naraštaj vežbalo je »Novi smerovi« od Novelkove u muzičkoj kompoziciji Pospišila. Ova tačka programa bila je najjača na ovom akademiji, ili bolje reći jedina, koja ima stvarne i trajne gimnastičke vrednosti; izvedba je bila primerna bezprekoran, te služi na čast kako onima, koji su je izveli, tako isto i sestri, koja ih je uvežbala. Primetiti je samo, da je nepotrebno bilo ovu tačku ponavljati na zahtev publike, jer je vežba veoma teška, pa se kod ponavljanja primećivala zamorenost i nesigurnost vežbačica, što je donekle smanjilo prvobitni odličan uspeh.

10. Sastav br. C. Primožića »Na straži« vežbali su članovi uz zvukove narodnih motiva skladno i odsečno. Kod samog sastava primećuje se stavnita praznina i nemanje dovoljne rutine za sastavljanje prostih vežbi. Sa ma vežba je veoma kratka, pa i stoga nebi joj bilo mesta na jednoj akademiji, već samo na jednom posetu.

11. Članice: »Dalmatinski šajkaš« od Jankovića; na istoimeni pesmu vežbale su dobro i dobile zaslужeni aplauz.

12. Ristić: »Faust«. Ova tačka zauzima dostojno mesto pored tačke 9. Možda ne toliko svojom kompozicijom, koliko izvedbom. Br. Ristić ovim svojim delom dokazao je da — iako veoma mlad — ima nesumnjivog dara za kompozicije Murnikovog pravca. Na samom sastavu oseća se veliki uticaj br. dr. Murnika. Vežba je sa muzikom u odličnom skladu, te nema nigde praznine. Šteta bi bila, kada se nebi stavila na hartiju, da trajno ostane. Vežbači su nagrađeni burnim odobravanjem. br. Saveza SKJ.

Ne može se propustiti, a da se ne oda zaslženo priznanje onima iz »Matic«, koji su svoje sopstvene stvari dali na ovoj akademiji. Braća i sestre iz »Matic« neka i nadalje nastave svoj rad u tome pravcu, pa će doći do želenog uspeha.

Celokupan uspeh akademije je dobar, ali i pored toga, možda je slabija od dosadašnjih akademija ovoga vremena i vrednog Sokolskog društva.

Zdravo! M. B. N.

Župa Novo mesto

SOKOLSKO DRUŠTVO TOPLICE.

Tiho, mirno, skoro neopazno, vendar resno in smotreno je delovanje našega Sokolskega društva. Komaj je minula doba letnih nastopov, so hiteli naši delavci zopet v telovadnicu, da se nadaljuje z delom. Brat starosta pa je nedeljo za nedeljo predaval po bližnjih selih in vasach o sokolskih ciljih in Sokolstvu sploh, hoteče s svojimi predavanji utirati pot zmagajoči sokolski ideji.

Gledališki oder je letos deloma predelan in preslikan. Prva prireditev na odru se je vršila 30. novembra o prilikli proslave narodnega v dnevnega praznika. Na svečanoj prireditev se je društvo temeljito pripravilo, da svoj praznik in praznik ujedinjenja kar najslavesnejše proslavi. Med raznim točkami je bila tudi drama v 3 dejanjih »Kajn« ter telovadba vseh oddelkov. Celotno prireditev, ki je bila zelo dobro obiskana, je zelo dobro uspela in je društvo na ugledu mnogo pridobilo. Istopak slovesna je bila tudi proslava na dan 1. decembra, katere so se poleg članstva, naraščaja in deca, udeležili tudi zastopniški občine in vseh tukajšnjih uradov in drugih korporacij — razen gasilnega društva — ki pa je bilo tudi vabljeno. Prireditev se je vršila točno po navodilih br. Saveza SKJ.

Da si društvo vzgoji lastnih vadićev, se vrši vaditeljski društveni tečaj, ki ga obiskuje več članov in članic. Vodi ga br. Martin Šlibar z br. starostro Gregorcem.

Društvo ima na programu še več prireditev. Gledaliških predstav, zavav in v mesecu marcu pred odhodom bratov v vojaško službovanje (katerih odhaja kar 5), telovadno akademijo.

Župa Bjelovar

SOKOLSKO DRUŠTVO NOVI PAVLJANI.

Društveni rad.

Sokolsko društvo Novi Pavljanji priredilo je 27. aprila 1930. sokolsko poselje sa tehničkim programom sa nastupom naraštaja i dece.

Dne 25. maja 1930. priredilo je javnu vežbu u Brezovcu, kojoj je sudelovalo i bratsko društvo Bjelovar sa vojnicima 42. peš puka.

Društvo je sudelovalo na javnoj vežbi u Bjelovaru 29. maja 1930. sa 9 vežbača.

Na župskom sletu u Virovitici 19. lipnja nastupilo 10 vežbača.

Na svesokolskem sletu u Beogradu nastupilo 9 vežbača, a poslo je na slet svih iz društva 23 člana.

Na 17. avgusta 1930. održana akademija sa tehničkim programom na kojoj je nastupilo članstvo, naraštaj i deca te braća iz Bjelovara.

Dne 26. oktobra 1930 održano sokolsko poselje uz sudelovanje društvenog pevačkog zbora koji je uvežbalo brat Šarić.

Društvo je održalo u okolini i to Gudovcu, Nartu i Bulincu sokolske akademije sa prosvetnim i tehničkim programom.

Iako se društvo bori s težim finančnim prilikama ipak je uprava društva uvidela da su sprave od preke potrebe te je od tvrdke Oražem iz Ribnica nabavila jedne ruče za

Za smučarje!

Tirolski in češki loden v veliki izbiri priporoča

A. & E. Skabernè
Liubljana

iznos od 5265 Din i to delom uz gotovino, a delom uz otplatu.

Društvo broji lep broj vežbača, a zauzimanjem brata prosvetara, učitelja Bogojevića, koji je okupio u Korenovu lep broj vežbača, tako da se vežba u dve škole i to u Novim Pavjanicima i Korenovu. Društveni predsjednik, pripr. brat Milaković redovno polazi jednom nedeljno u Korenovu na održanje sata.

Društvo se sprema da u maju o. g. održi javnu vežbu u Korenovu, a braća učitelji Željković i Bogojević uvežbati će za tu priliku i školsku decu.

Naročajte vsa tiskarska dela za sok. društva, župe in Savez v Učiteljski tiskarni v Ljubljani Izgotavljam vsa dela po želji v latiniči ali v cirilici

ŠONDA
čokolada, keks i kakao
su najbolji. — Tražite svuda
ŠONDA
»SOKOL« ČOKOLADU!

Tvornice cementa,
kemične i druge
dobiće najbolje i najjeftinje leskove obrube
svih dimenzija kod br.
SIMONA RIBARIĆ,
UMEČ-R KER, Dravska banovina

GARANTIRANO PČELINJEG
VRCANOG MEDA
OD LJEKOVITOG BILJA

razasijem u limenim posudama od 5 kg za Din 100—, od 10 kg Din 20— i od 20 kg Din 350—, franke poštarina i pakovanje. Istu vrstu meda nudim u pergamen lončićima od 10 dkg za Din 350, 22 dkg Din 7—, 35 dkg Din 13—, 50 dkg Din 18— i 80 dkg Din 25—.

Trgovcima dajem uobičajeni popust.

DINKO BASELLI, pčelar
Metkovići, Dalmacija.

**JUGOSLOVENSKA
SOKOLSKA MATICA
U LJUBLJANI**

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepštinama, koje su potrebne za izvadjanje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspoređava tiskarice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističnog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije. Komisija prodaje odora sviju kategoriju

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.837

ZAHTEVAJTE CENIK!

KLIŠARNA ST. DEU
DUBLJANA-DALMATINOVAC

U izdanju „Sokolske knjižnice“ izišu s brošure:

E. Gangl: O sokolskoj ideji.

Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno deo.

Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.

Dobiju se komad po 3 Din kod: Jugoslavenske Sokolske Matice, Ljubljana (Narodni dom)

Гранд Хотел
„Петроград“

преко пута
железничке станице

БЕОГРАД

SOKOLSKE STRUNJAČE ZA GOMBANJE OD KOKOSA

jesu najbolje, trajne, elastične i nesključi!

KOKOSOVI ĆILIMI za hodnik i druge prostorije.
OTIRACI za noge od kokosa trajni, praktični i jeftni

Proizvoda:
TKAONICA KOKOSA, SARAJEVO
DOBICE SE U SVAKOJ BOLJOJ RADNJI,

MEDIĆ-ZANKL

TVORNICE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV, D. Z. O. Z.

CENTRALA V LJUBLJANI — LASTNIK FRANJO MEDIĆ

TVORNICE: LJUBLJANA-MEDVODE

PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA MARIBOR — NOVI SAD

LASTNI DOMAČI PROIZVODI:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov, emajlno-lakastih in oljnati barv. Kemično čiste in kemično olješane kakor tudi nadavne prstene barve vseh vrst in barvnih tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke **„MERAKL“**

za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. * TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

Pozor, ljubitelji — zimskega sporta!

Pred nakupom zimsko-sportnih predmetov si oglejte veliko zalogu smučev navadnih kakor Hickory, vseh vrst vezav in palic, maže, drsalk ter vseh za zimski sport potrebnih predmetov pri tvrdki:

J. GOREC nasl. AUERHAMMER-OGRIN

DRUŽBA Z. O. Z. — LJUBLJANA, MIKOŠIČEVA CESTA ŠT. 30

trgovina s kolesi, šivalnimi stroji, avtomobilnim priborom, pnevmatiko in zimsko-sportnimi predmeti, kjer se Vam nudi velika izbira po najnižjih cenah.

Sokolska društva, smučarski klubi poseben popust!